El menjar, literatura i sàtira

El menjar, literatura i sàtira

JAUME FÀBREGA

Diversos escriptors del s. XIX i modernistes inclouen a les seves obres referències als tecs i al menjar, de Víctor Català a Boschde la Trinxeria, passant per Santiago Rusiñol, Joaquim Ruyra, PitarraJosep Mara de Sagarra, que escriu pàgines memorables sobre el tema. Fins a arribar a Josep Pla, que ja és un altre món, immens i autosuficient.
La premsa, especialment la satírica i els sainets populars, romanços, auques, corrandes, etc. se'n feien ressò, als segles XIX i XX tant a Mallorca com, sobretot, a València i a Barcelona. Descrivien humorísticament plats, àpats menjars, a vegades amb un estil descordat a l'estil del Canard Enchainé, Charlie HebdoHarakiri. Així, La campana de Gràcia, el 25 de juliol del 1880, va publicar una llarga poesia satírica titulada La crema dels convents, amb un doble sentit prou evident, ja que el dedicava a la crema catalana.
A La sardana, «un periòdic defensor dels que sempre perden» hi van aparèixer, entre altres, aquests tres anuncis paròdics i satírics, que reflectien la situació social i política del moment: «Pasteleria espanyola. Bunyols calents (fabricació contínua). Sospirs de contribuyent. Palos-Camatxo. Castanyes confitades. Pinyes de la Península i d'Amèrica. Confitura d'empleat. Llàgrimes nacionals. Especialitat en pastelillos a la madrilenya. Mossos en conserva. No confóndre-la amb cap altre pasteleria espanyola del carrer de la escopeta cantonada a la plassa del rosari de l'Aurora» (24/3/1882). O aquest altre, adequat a la gent beata: «La cuynera catòlica. Colecció de receptas culinàries pera engreixar com un canonge. Rostits a la Torquemada. Truita sap mongets. Formatge de la llet de cabras del remenat del seu senyor. Y explicació de tot allò que és bo per'al cos i no perjudica l'ànima. Apoyat en textos de la Sagrada Escriptura. Ditas obres se trobaran en la llibreria Científica Religiosa dels Tres Tombs» (24/2/1881). I?una corranda popular deia: «A sis rals el bacallà.../no es pot menjar / no es pot menjar!».
A L'Esquella de la Torratxa, el 20 d'agost del 1897 hi apareix un llarg poema sobre L'all-y-oli: «No em vingueu amb mayonesa/ ni puré i altres futesas/ de las fondes monopoli/cap de las salsas francesas/és rica com l'all-y-oli» que, dos-cents abans, coincideix amb un poema de Vicent Andrés Estellés.
A La campana de Gràcia del 27 de desem?bre del 1902 hi ha un llarg poema sobre el menjar de Nadal, basat en un diàleg entre un rector i la seva majordoma: «(...) Què heu arreglat per dinar?/(...) Quan compareix la sopera/ !quin perfum més fi i més gras! / (...) Després de la sopa l'olla, / !però quina olla germans/Butifarra de primera,/una pilota de pam, / dugas cuixes de gallina, / cigrons, col blanca !la mar! / Per fi apareix magestuosa / la gran cassola del gall». És interessant perquè ens informa de l'hora dels àpats, que es concordaven amb els horaris europeus -el dinar- fins i tot el festiu és pels volts de la 1 o abans, que a l'època franquista es varen retardar a l'estil de Madrid.
I arribem a les postres: al setmanari Papitu, el 24 de febrer del 1915 s' hi va publicar la lletra d' un cuplet que feia: «(...) Els pitets de la Sabatera / els pitets de la Sabatera / són tan bellugadissos i bufons / que semblen de Pedralbes dos matons».

Font del document:
http://www.diaridegirona.cat/opinio/2015/08/21/menjar-literatura-satira/739858.html?utm_source=rss